

ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН У СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Н. І. Вознюк

Анотація: Розглянуто окремі аспекти використання технології блокчейн у соціальній сфері. Визначено перспективи та ризики застосування блокчейн-технології.

Ключові слова: соціальний захист, блокчейн, цифровізація

У сучасному світі технології та інновації впроваджуються в усі сфери суспільного життя. Не є винятком і соціальна сфера. Однією з технологій, що сприятимуть цифровій трансформації як системи соціального захисту населення України загалом, так і окремих її компонентів, може стати блокчейн.

Світовий досвід свідчить про успішне використання технології блокчейн не тільки у сфері фінансів, а й в освіті, охороні здоров'я, аграрному секторі, державному управлінні тощо [1, с. 269-270; 2, с. 95-98]. Ця технологія використовується і у соціальних програмах. Наприклад, Всесвітня продовольча програма ООН (WFP) під час реалізації проекту Building Blocks (BB) використовує блокчейн. BB - це приватна блокчейн-мережа, яка об'єднує різні гуманітарні організації, що надають допомогу. Інноваційна технологія дозволяє скоординувати процес надання гуманітарної допомоги, охопити більшу кількість людей. Особливості блокчейну дають можливість об'єднати в одну децентралізовану мережу значну кількість організацій та реалізувати багато гуманітарних програм [3].

У соціальній сфері технологія блокчейн дозволить модернізувати управління соціальними виплатами та послугами, забезпечити дані реципієнтів, автоматизувати процедури надання різних видів соціального захисту, мінімізувати випадки шахрайства тощо. Потенційне застосування технології блокчейн у соціальній сфері можливе у таких напрямках:

посилення прозорості та контролю;

автоматизація процедур забезпечення різними видами соціального захисту;

збереження та захист даних реципієнтів, цифрова ідентифікація.

Блокчейн забезпечує високоефективні механізми захисту цілісності та доступності інформації в децентралізованій системі. У соціальній сфері це дасть змогу забезпечити прозорість роботи системи, створити додаткові інструменти контролю за розподілом ресурсів, оптимізувати механізм здійснення моніторингу державних виплат, скоординувати діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та неурядових організацій.

Смарт-контракт реалізує автоматичне виконання умов у разі настання заздалегідь визначених у такому контракті обставин. Використання смарт-контрактів дозволить автоматизувати процес надання різних видів соціального захисту, зменшити адміністративні витрати, мінімізувати кількість помилок.

Криптографічні алгоритми, які використовуються в блокчейні, здатні забезпечити високий рівень захисту даних, створити нові рішення збереження цілісності даних та цифрової ідентифікації. Технологія розподіленого реєстру також підвищить рівень безпеки в системі.

Технологія блокчейн має певний потенціал для трансформації соціальної сфери. Проте впровадження цієї технології вимагатиме врахування цілого ряду ризиків:

відсутність належного правового регулювання;

необхідність поєднувати методикау кейс-меджменту зі стандартними алгоритмами;

складність алгоритмізації та програмування процедур надання певних видів соціального захисту;

ризик смарт-контрактів;

наявність цифрового розриву;

технологічна складність та недостатній кадровий потенціал;

новітні кіберзагрози;

енергозатратність тощо.

З огляду на перелічені ризики, розробка стратегій впровадження технології блокчейн у соціальну сферу повинна супроводжуватися ґрунтовним аналізом потенційних загроз.

Література

1. Кравченко О. В. Блокчейн-технології: стан та перспективи розвитку в Україні [Електронний ресурс] / О. В. Кравченко, О. Б. Шаповал, Н. О. Небаба, Р. Г. Ботвінов. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2021. № 6 (2). С. 267-272. URL: [//nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6\(2\)_46](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2021_6(2)_46)

2. Когут Ю. І. Технології блокчейн та криптовалюта: ризики та кібербезпека : практичний посібник. Київ : Консалтингова компанія “СІДКОН” ; ВД “Дакор”, 2022. 316 с.

3. Building Blocks. URL: <https://www.wfp.org/building-blocks>

Vozniuk Nataliia. Prospects and risks of using blockchain technology in the social sphere

The article considers some aspects of the use of blockchain technology in the social sphere. The prospects and risks of blockchain technology application are determined.

Keywords: social protection, blockchain, digitalization